

УДК 336.27:[637.52-005.936.3]:005.52
DOI: 10.15673/ie.v11i4.1543

Ощепков О.П.

кандидат економічних наук, доцент
кафедра обліку та аудиту
E-mail: moto47rod@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-7520-1507

Магденко С.О.

старший викладач
кафедра економіки промисловості
E-mail: maglana1@meta.ua
ORCID ID: 0000-0001-6770-6604

Головаченко Л.М.

асистент
кафедра обліку та аудиту
E-mail: ludaoia2012@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-0059-019X

Філіппова К.П.

магістрант
кафедра обліку та аудиту
Одеська національна академія харчових технологій
вул. Канатна, 112, м. Одеса, Україна, 65039
E-mail: katya.kostrova.6@mail.ru
ORCID ID: 0000-0002-2378-4106

ОЦІНКА УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ НА М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

У сучасних умовах господарювання для ефективного функціонування підприємства досить важливе значення має аналіз та управління станом, складом та динамікою дебіторської заборгованості. При проведенні аналізу фінансового стану підприємства доцільно вивчати структуру, причини, строки існування та давності виникнення дебіторської заборгованості. Дебіторська заборгованість займає значну частину оборотних активів, яка може призвести до відволікання власних коштів. Для зменшення негативного впливу на фінансовий стан підприємства, його платоспроможність, фінансову стійкість та ліквідність, важливо розробляти механізм управління дебіторською заборгованістю. В роботі розглянуто різні підходи до характеристики поняття «дебіторська заборгованість» та управління нею. Проведено аналіз стану, структури та динаміки дебіторської заборгованості на прикладі м'ясопереробних підприємств України. Дана оцінка ефективності формування та використання дебіторської заборгованості в процесі їх діяльності, визначені етапи управління нею.

Ключові слова: дебіторська заборгованість, аналіз, фінансовий стан, виробнича ситуація, ефективне управління, м'ясокомбінат.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. На сьогоднішній день вирішення проблеми зростання заборгованості за товарними операціями між суб'єктами господарювання потребує особливої уваги. До зростання дебіторської заборгованості призводить зниження платоспроможного попиту на продукцію та зростання конкуренції. Дебіторська заборгованість є найбільшою частиною в структурі оборотних активів, яка впливає на обмеження ресурсів розвитку. Тому дослідження управління дебіторською заборгованістю робить дану проблему актуальною.

Аналіз останніх публікацій по проблемі. Значний внесок для вирішення проблем практичних та теоретичних аспектів управління дебіторською заборгованістю підприємств здійснено такими вченими, як І. Бланк, А.Глушко, С. Ковтун, Н. Ткачук, С. Савлук, Н.Матицина, А. Ходус та ін. Також свій внесок зробили іноземні автори А. Апчерч, Дон Р. Хенсен, Д. Нортон, Р. Каплан, Я.В. Соколов, в роботах яких досліджується економічний зміст категорії «дебіторська заборгованість» та запропоновано методи-

чні основи формування та функціонування системи управління дебіторською заборгованістю підприємства.

Формування цілей дослідження. Обґрунтувати порядок оцінки ефективного управління дебіторською заборгованістю шляхом поетапного, послідовного прийняття управлінських рішень.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Нормативно-правова база інформації щодо формування та регулювання дебіторської заборгованості розкрито в П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», згідно якого «дебіторська заборгованість – це сума заборгованості, що пов'язана з функціонуванням підприємств, встановленням ними господарських відносин з постачальниками, покупцями та іншими організаціями» [1].

Сучасне трактування поняття «дебіторська заборгованість» з'явилося ще у VIII ст., особливо важливим є внесок французьких науковців Е. Дегранжа і Дж. Дзаппі, які розглядають дебіторську заборгованість, як один із показників, що характеризує фінансовий стан підприємства [2].

С.В. Дубровська досліджувала проблемні питання сутності поняття «дебіторська заборгованість» та наполягала на її визнанні в якості вилучених коштів з кругообігу підприємства [3, с. 202-205].

Д.Стоун та Х.Кітчинг розглядають дебіторську заборгованість як наданий комерційний та споживчий кредит покупцям [4, с. 202-205].

С.Л. Береза і Н.П. Матицина приділили свою увагу питанню класифікації дебіторської заборгованості та визнанні її як авансування постачальників щодо яких виникає майнове право вимоги отримання боргу [5, с. 32-37].

Зві Боді і Роберт К. Мертон, професори Гарвардського університету, визначають дебіторську заборгованість, як рахунки до отримання, вказуючи, що це сума, яку покупці повинні оплатити підприємству [6, с 592].

Також в роботах науковців розглядаються питання, пов'язані з процесом управління дебіторської заборгованості та підвищенням його ефективності, на які є також різні погляди серед вчених.

Так, в роботі А. Ходуса розглядається управління з позиції узгодженості руху дебіторської заборгованості, яка відображається у сформованій сумі коштів, та рівні платоспроможності за періодами; виокремлюються матеріальні та фінансові потоки, які є необхідною умовою для оптимізації дебіторської заборгованості [7].

М.Д. Білик приділив увагу щодо підвищенню ефективності управління дебіторською заборгованістю, сформувавши основні принципи та засади кредитної політики до дебіторів та визначивши шляхи щодо зменшення прострочених боргів [8].

Ефективність управління дебіторською заборгованістю автори С. Ковтун, Н. Ткачук та С. Савлук пов'язують зі швидкістю обороту заборгованостей та збільшенням чистого доходу при наданні товарних кредитів, з витратами на їх формування та їх повернення, а також прямими втратами від списання, сплати штрафів і неустойок [9].

Ряд західних економістів трактують поняття «кредитна політика» та «управління дебіторською заборгованістю» як цілісну категорію. Дж. Ван Хорн взагалі розглядає дебіторську заборгованість як кількісний результат, що виникає у результаті реалізації кредитної політики підприємства [10].

Кредитну політику ми розглядаємо не як надання товарного кредиту в чистому вигляді, який передбачає сплату проценту за користування грошовими коштами, а як форму управління дебіторською заборгованістю з відтермінуванням оплати за товари та послуги, яка не передбачає стягнення відсотків.

І. Бланк визначає, що шляхи підвищення ефективного управління дебіторською заборгованістю на підприємствах повинні розроблятися в межах фінансової політики підприємства та кредитної політики до споживачів [11]. Такої ж думки дотримується й Грит Есселберг [12].

Реалізація даної проблеми більш відображає вартісний підхід, який запропоновано І.Бланком [11].

На підставі розглянутих підходів до управління дебіторської заборгованості встановлено, що механізм управління дебіторською заборгованістю представляє собою сукупність форм, методів, способів та принципів, які згруповано нами для його реалізації в 4 етапи та наведено на рис. 1.

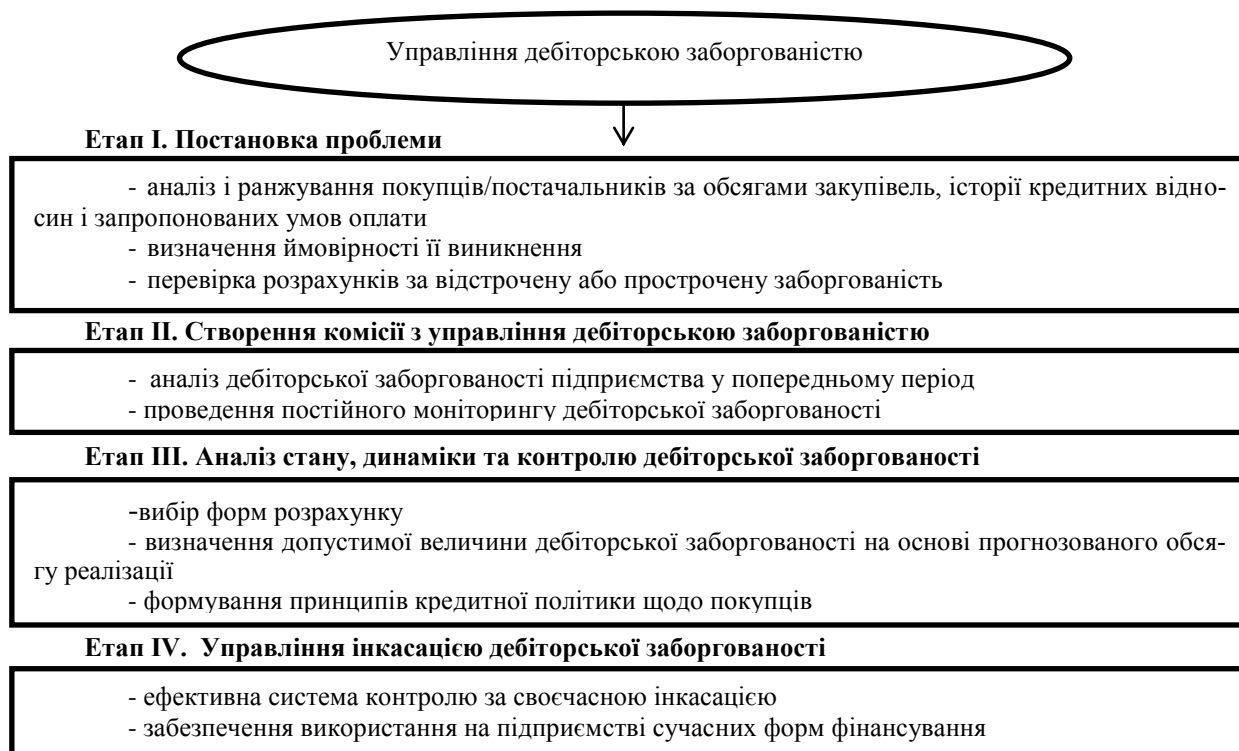

Рис 1. Управління дебіторською заборгованістю*

* розроблено авторами на основі [13; 14]

В структурі фінансових ресурсів особливе місце займає дебіторська заборгованість, яка впливає як на масштаби діяльності, так і та поточну ліквідність і фінансову стійкість. Тому стратегія управління діяльністю підприємства повинна враховувати стан, структуру та динаміку дебіторської заборгованості.

Проведемо аналіз дебіторської заборгованості на прикладі м'ясопереробних підприємств України та її вплив на результати їх діяльності (табл.1 –3).

За результатами аналізу дебіторської заборгованості на м'ясопереробних підприємствах (табл.1) простежується тенденція до зростання дебіторської заборгованості, при чому основна частка відноситься

на заборгованість за товари, роботи, послуги – від 60 до 98 відсотків, крім ПАТ «Тростянецький м'ясокомбінат», на якому спостерігається зворотна тенденція. Питома вага в структурі оборотних активів також має тенденцію до зростання, але величини зростання різні. Така ж тенденція простежується в залежності від розміру чистого доходу і отриманого прибутку, що суттєво впливає на швидкість обороту та тривалість одного обороту дебіторської заборгованості.

На всіх підприємствах спостерігається зростання іншої дебіторської заборгованості, яка має неконтрольований вираз.

Таблиця 1

Аналіз дебіторської заборгованості на м'ясопереробних підприємствах України*

Показники	Тис. грн			Структура, %			Абсолютне відхилення, тис. грн		Відхилення структури	
	На кінець 2015 р.	На кінець 2016 р.	На кінець 2017 р.	На кінець 2015 р.	На кінець 2016 р.	На кінець 2017 р.	2016 р. порівняно із 2015 р.	2017 р. порівняно із 2016 р.	2016 р. порівняно із 2015 р.	2017 р. порівняно із 2016 р.
ПП Фірма «Гармаш»										
Дебіторська заборгованість всього, в тому числі:	7852	12254	19483	100,0	100,0	100,0	4402	7229	-	-
- за товари, роботи, послуги	6784	10591	19225	86,4	86,4	98,7	3807	8634	0	12,3
- за розрахунками	245	-	-	3,1	-	-	245	-	3,1	-
- інша поточна	823	1663	258	10,5	13,6	1,3	840	-1405	3,1	-12,3
ПрАТ «Козятинський м'ясокомбінат»										
Дебіторська заборгованість всього, в тому числі:	10978	10539	20323	100,0	100,0	100,0	-439	9784	-	-
- за товари, роботи, послуги	7084	5758	12202	64,5	54,6	60,0	-1326	6444	-9,9	5,4
- за розрахунками	3803	4694	7847	34,6	44,5	38,6	891	3153	9,9	-5,9
- інша поточна	91	87	274	0,8	0,8	1,3	-4	187	0	0,5
ПрАТ «Комплекс Безлюдівський м'ясокомбінат»										
Дебіторська заборгованість всього, в тому числі:	17041	23004	51935	100,0	100,0	100,0	5963	28931	-	-
- за товари, роботи, послуги	13365	14747	45406	78,4	64,1	87,5	1382	30659	-14,3	23,4
- за розрахунками	3676	4349	1835	21,6	18,9	3,5	673	-2514	-2,7	-15,4
- інша поточна	-	3908	4694	-	17,0	9,0	3908	786	17,0	-8
ПАТ «Тростянецький м'ясокомбінат»										
Дебіторська заборгованість всього, в тому числі:	421642	413577	264002	100,0	100,0	100,0	-8065	-149575	-	-
- за товари, роботи, послуги	13023	13436	17042	3,1	3,2	6,4	413	3606	0,1	3,2
- за розрахунками	404940	217362	20687	96,0	52,6	7,8	-187578	-196675	-43,4	-44,8
- інша поточна	3679	182779	226273	0,9	44,2	85,8	179100	43494	43,3	41,6

* складено авторами на основі звітності підприємств

Таблиця 2

Показники діяльності на м'ясопереробних підприємствах України*

Підприємство	роки	ПП Фірма «Гармаш»	ПрАТ «Козятинський м'ясокомбінат»	ПрАТ «Комплекс Безлюдівський м'ясокомбінат»	ПАТ «Тростянецький м'ясокомбінат»
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн. (р.2000 ф. №2)	2016	65263,0	504760,0	159081,0	125698,0
	2017	86279,0	736970,0	211308,0	12049,0
Чистий фінансовий результат:	2016	1030,0	41323,0	-13375,0	4071,0
	2017	1113,0	43193,0	-22686,0	-22963,0
Прибуток (р.2350 ф. №2) або збиток (р.2355 ф. № 2)	2016	15868,5	10758,5	20022,5	417609,5
	2017	20198,0	15431,0	37469,5	338789,5
Середня дебіторська заборгованість всього, тис.грн.	2016	14908,0	6421,0	14056,0	13229,5
	2017	18945,0	8980,0	30076,5	15239,0
Середня дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн.	2016	-	4248,5	4012,5	311151,0
	2017	-	6270,5	3092,0	119024,5
Середня дебіторська заборгованість за розрахунками, тис. грн.	2016	960,5	89,0	-	93229,0
	2017	1253,0	180,5	4301,0	204526,0
Питома вага дебіторської заборгованості у структурі оборотних активів, %	2016	44,6	16,6	35,5	96,2
	2017	60,5	20,0	40,9	55,7

* складено авторами на основі звітності підприємств

За даними табл.2 можна зробити висновок, що на всіх підприємствах, крім ПАТ «Тростянецький м'ясокомбінат», спостерігається зростання чистого доходу, проте зростання чистого прибутку спостерігається лише на ПП Фірма «Гармаш» та на ПрАТ «Козятинський м'ясокомбінат». На ПрАТ «Комплекс Безлюдівський м'ясокомбінат» вдвічі зросла збитковість. Також спостерігається зростання загальної суми дебіторської заборгованості, проте вона від 4 до 8 разів менша за загальну суму чистого доходу.

На ПАТ «Тростянецький м'ясокомбінат» протягом двох років чистий дохід скоротився майже в 10 разів. Якщо в 2016 році підприємство отримало

чистий прибуток, то вже в 2017 році воно зазнало значних збитків. Загальна сума дебіторської заборгованості хоча й декілька зменшилася, проте вона в 2016 році була більшою від чистого доходу втричі, а вже в 2017 році – майже в 13 разів. Це підприємство потребує особливої уваги щодо визначення механізму ефективного управління дебіторською заборгованістю.

На підставі отриманих даних табл.2 розрахуємо та проаналізуємо основні показники, що характеризують ступень ефективності управління дебіторською заборгованістю на підприємствах (табл.3).

Таблиця 3

Аналіз ефективності управління дебіторською заборгованістю на м'ясопереробних підприємствах за 2016-2017 роки *

Показники	ПП Фірма «Гармаш»		ПрАТ «Козятинський м'ясокомбінат»		ПрАТ «Комплекс Безлюдівський м'ясокомбінат»		ПАТ «Тростянецький м'ясокомбінат»	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
1. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, оборотів								
- всього	4,11	4,27	46,9	47,7	7,9	5,6	0,30	0,03
- за товари, роботи, послуги	4,37	5,25	78,6	82,0	11,32	7,02	9,50	79,0
- за розрахунками	-	-	118,8	117,5	39,6	68,3	40,4	10,0
- іншої	67,9	68,8	5,67	4,08	-	49,1	1,35	5,9

Продовження табл.3

Показники	ПП Фірма «Гармаш»		ПрАТ «Козятинський м'ясокомбінат»		ПрАТ «Комплекс Безлюдівський м'ясокомбінат»		ПАТ «Тростянецький м'ясокомбінат»	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
2. Тривалість 1 обороту, днів	87,6	84,3	7,7	7,5	45,6	64,3	1200	12000
- всього								
- за товари, роботи, послуги	62,3	68,6	4,6	4,39	31,8	51,3	37,9	4,6
- за розрахунками	-	-	3,03	3,06	9,09	5,3	8,9	36
- іншої	4,0	4,5	63,5	88,2	-	7,3	266,7	61
3. Рентабельність дебіторської заборгованості, %	6,4	5,5	3,84	2,79	-	-	0,9	-
- всього								
- за товари, роботи, послуги	6,9	5,9	6,4	4,80	-	-	30,7	-
- за розрахунками	-	-	9,7	6,88	-	-	1,30	-
- іншої	107,2	88,8	462,3	239,3	-	-	4,36	-

* складено авторами на основі звітності підприємств

За даними табл.3 можна бачити, що коефіцієнти оборотності та тривалості 1 обороту мають різноспрямований характер по всім підприємствам, що досліджуються. Найбільш ефективним з точки зору управління дебіторською заборгованістю є ПрАТ «Козятинський м'ясокомбінат» та ПП Фірма «Гармаш». Особливої уваги слід приділити на ПрАТ «Комплекс Безлюдівський м'ясокомбінат» та ПАТ «Тростянецький м'ясокомбінат».

Висновки та перспективи подальших досліджень. В процесі дослідження було розглянуто зміст дебіторської заборгованості, її структура, динаміка та надано оцінку її стану і руху, а також її вплив на фінансові результати діяльності м'ясопереробних підприємств. Виявлена пряма залежність зростання дебіторської заборгованості зі зростанням чистого доходу на підприємствах, що досліджуються, крім ПАТ «Тростянецький м'ясокомбінат». В сучасних умовах оподаткування дебіторська заборгованість є об'єктивною явищем, тому що до чистого доходу враховуються суми від реалізації продукції за методом

«відвантаження». Проміжок часу від моменту передачі продукції за договором купівлі-продажу до моменту отримання оплати за неї є дебіторською заборгованістю.

Разом з тим, звертаємо увагу на значне зростання іншої дебіторської заборгованості. Тому, на нашу думку, треба більш уваги приділити структурі і обсягу саме іншої дебіторської заборгованості, що можливо тільки на підставі первинних документів. Посилити контроль за фінансовою дисципліною з точки зору не припущання сумнівних боргів та простроченої дебіторської заборгованості, що дозволить значно скоротити непродуктивні втрати підприємств.

Для підвищення ефективності управління дебіторської заборгованістю визначені та запропоновані етапи його реалізації.

Подальші дослідження повинні бути спрямовані на удосконалення нормативно-правової бази, яка регулює взаємовідносини між продавцями та покупцями.

Література

1. Дебіторська заборгованість: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10: затв. наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237 станом на 16.09.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> (дата звернення 23.09.2019)
2. Мальоне Дж. Отношение счетоводства к политической экономии // Счетоводство. 1890. №3. С. 28–31.
3. Дубровська Є.В. Дослідження сутності поняття «Дебіторська заборгованість» // Вісник Сумського державного університету. Сер. Економіка. Суми: СумДУ, 2009. №2. С. 202-205.
4. Стоун Д. Бухгалтерський учет и финансовый анализ / Д. Стоун, К. Хитчинг; пер. с англ. Ю.А. Огибин, Г.А. Огибив. М.: Сирин, 2007. 302 с.
5. Матицина Н. Основні засади регулювання розрахункових відносин через управління дебіторською заборгованістю // Бухгалтерський облік і аудит. 2006. № 12. С.38-42.
6. Боді Зві, Мертон Роберт. Фінанси. URL: <http://library.tsilikin.ru/Гуманитарные%20науки/Финансы/Мертон%20Роберт%20Финансы.pdf> (дата звернення 14.09.2019)
7. Ходус А. Управління фінансовими потоками підприємства у форматі дебіторської та кредиторської заборгованості// Економіст. 2005. № 8. С. 86 – 89.

8. Білик М. Д. Управління дебіторською заборгованістю підприємств. Фінанси України. 2003. № 12. С. 24–37.
9. Ковтун С. Управління затратами. Х.: Фактор, 2007. 272 с.
10. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами. Пер. с англ. Соколов Я.В. М.: Финансы и статистика, 2003. 800 с.
11. Бланк И. А. Финансовый менеджмент. К.: Ника, Центр, Т.1. 2004. 656 с.
12. Greet Asselbergh. A Strategic Approach on Organizing Accounts Receivable Management: Some Empirical Evidence. Journal of Management and Governance. March 1999, Volume 3, Issue 1, pp 1–29. URL: <https://link.springer.com/article/10.1023/A:1009926916743>. doi: 10.1023/A:1009926916743 (дата звернення 18.09.2019)
13. Глушко А.Д. Управління дебіторської заборгованістю в системі забезпечення ефективної діяльності підприємства/ Ефективна економіка. 2018, № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6464> (дата звернення 25.09.2019)
14. Колин Друри. Управленческий учет для бизнес-решений. Пер. с англ. В.Н.Егорова. Учебник. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. 655 с.

Стаття надійшла 2.10.2019

Стаття прийнята до друку 15.10.2019

Доступно в мережі Internet 26.12.2019

Ощепков А.П.

кандидат экономических наук, доцент
кафедра учета и аудита
E-mail: moto47rod@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-7520-1507

Головаченко Л.М.

ассистент
кафедра учета и аудита
E-mail: ludaoia2012@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-0059-019X

Магденко С.А.

старший преподаватель
кафедра экономики промышленности
E-mail: maglana1@meta.ua
ORCID ID: 0000-0001-6770-6604

Филиппова Е.П.

магистрант
кафедра учета и аудита
Одесская национальная академия пищевых технологий
ул. Канатная, 112, г. Одеса, Украина, 65039
E-mail: katya.kostrova.6@mail.ru
ORCID ID: 0000-0002-2378-4106

ОЦЕНКА УПРАВЛЕНИЯ ДЕБИТОРСКОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТЬЮ НА МЯСОПЕРЕРАБАТЫВАЮЩИХ ПРЕДПРИЯТИЯХ УКРАИНЫ

В современных условиях хозяйствования для эффективного функционирования предприятия весьма важное значение имеет процесс управления не только его общим финансовым состоянием, но и управление состоянием, составом и динамикой дебиторской задолженности. Целью работы является обосновать порядок оценки эффективного управления дебиторской задолженностью путём поэтапного, последовательного принятия управленческих решений. При проведении анализа финансового состояния предприятия целесообразно изучать структуру, причины, период возникновения и сроки давности существования дебиторской задолженности. Контроль за состоянием дебиторской задолженностью характеризует состояние финансовой дисциплины на предприятии.

Дебиторская задолженность занимает значительный удельный вес в структуре оборотных активов, что может привести к отвлечению собственных оборотных средств для развития предприятия и увеличить размеры заёмных средств. В работе показана взаимосвязь между дебиторской задолженностью, величиной чистого дохода и размерами прибыли предприятия. Для уменьшения негативного влияния на финансовое состояние предприятия, его платежеспособность, финансовую устойчивость и ликвидность, важно разрабатывать механизм управления дебиторской задолженностью, который представляет собой совокупность форм, методов, способов и принципов его организации и управления. В работе рассмотрены различные подходы как украинских, так и зарубежных ученых, к характеристике понятия «дебиторская задолженность» и управления ею.

Для оценки состояния дебиторской задолженности проведен анализ её структуры и динамики на примере мясоперерабатывающих предприятий Украины, рассчитаны коэффициенты оборачиваемости и длительность одного оборота дебиторской задолженности по элементам. Дана оценка эффективности формирования и использования дебиторской задолженности в процессе их деятельности, определены этапы управления ею.

Ключевые слова: дебиторская задолженность, анализ, финансовое состояние, производственная ситуация, эффективное управления, мясокомбинат.

Oshchepkov O.

Ph.D., Associate Professor
 Department of Accounting and Auditing
 E-mail: moto47rod@gmail.com
 ORCID ID: 0000-0002-7520-1507

Holovachenko L.

Assistant
 Department of Accounting and Auditing
 E-mail: ludaoia2012@gmail.com
 ORCID ID: 0000-0002-0059-019X

Magdenko S.

Assistant
 Department of Industrial Economics
 E-mail: maglana1@meta.ua
 ORCID ID: 0000-0001-6770-6604

Filippova K.

Undergraduate
 Department of Accounting and Auditing
 Odesa National Academy of Food Technologies
 Kanatna str., 112, Odesa, Ukraine, 65039
 E-mail: katya.kostrova.6@mail.ru
 ORCID ID: 0000-0002-2378-4106

ASSESSMENT OF MANAGEMENT OF RECEIVABLES AT THE MEAT-PROCESSING ENTERPRISES OF UKRAINE

In modern business conditions for the effective functioning of the enterprise, the process of managing not only the enterprise general financial condition, but also managing the condition, composition and dynamics of receivables is very important. The aim of the work is to justify the procedure for evaluating the effective management of receivables by phased, consistent management decisions. When conducting an analysis of the financial condition of the enterprise, it is advisable to study the structure, causes, period of occurrence and the statute of limitations for the existence of receivables. Monitoring the status of receivables characterizes the state of financial discipline in the enterprise.

Accounts receivable occupy a significant proportion in the structure of current assets, which can lead to the diversion of own working capital for the development of the enterprise and increase the size of borrowed funds. The paper shows the relationship between accounts receivable, the amount of net income and the size of the profit of the enterprise. To reduce the negative impact on the financial condition of the enterprise, its solvency, financial stability and liquidity, it is important to develop a mechanism for managing receivables, which is a combination of forms, methods, ways and principles of its organization and management. The paper considers various approaches of both Ukrainian and foreign scientists to the characterization of the concept of "receivables" and its management.

To assess the status of receivables, an analysis of its structure and dynamics has been carried out on the example of meat processing enterprises in Ukraine, the turnover ratios and the duration of one turnover of receivables by elements have been calculated. Evaluation of the effectiveness of the formation and use of receivables in the process of their activities has been given, the stages of its management have been determined.

Keywords: accounts receivable, analysis, financial condition, production situation, effective management, meat-processing plant.

References

1. Debitorska zaborhovanist: Polozhennia (standart) bukhgalterskoho obliku 10: zatv. nakazom Minfinu Ukrainy vid 08.10.1999 r. № 237 stanom na 16.09.2019 r. (2019). Retrieved September 23, 2019, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>.
2. Malone, Dzh. (1890). Otnoshenie schetovodstva k politicheskoy ekonomii. *Schetovodstvo*, (3), 28–31.
3. Dubrovska, Ye. V. (2009). Doslidzhennia sutnosti poniattia «Debitorska zaborhovanist». *Visnyk Sumskoho Derzhavnoho Universytetu*, (2), 202–205.
4. Stoun, D., & Hitching, K. (2007). *Buhgalterskiy uchet i finansovyy analiz*. (Yu. A. Ogibin & G. A. Ogibiv, Trans.). Moscow: Sirin.
5. Matytsyna, N. (2006). Osnovni zasady rehuliuвання rozrakhunkovykh vidnosyn cherez upravlinnia debitorskoiu zaborhovanistiu. *Bukhgalterskiy Oblik i Audyt*, (12), 38–42.
6. Bodi, Z., & Merton, R. (2007). *Finansy*. Retrieved September 14, 2019, from <http://library.tsilikin.ru/Гуманитарные науки/Финансы/Мертон Роберт Финансы.pdf>.
7. Khodus, A. (2005). Upravlinnia finansovumu potokamy pidpriemstva u formati debitorskoi ta kredytor-skoi zaborhovanosti. *Ekonomist*, (8), 86–89.
8. Bilyk, M. D. (2003). Upravlinnia debitorskoiu zaborhovanistiu pidpriemstv. *Finansy Ukrainy*, (12), 24–37.
9. Kovtun, S. (2007). *Upravlinnia zatratamy*. Kharkiv: Faktor.

10. Van Horn, Dzh. K. (2003). *Osnovyi upravleniya finansami*. (Ya. V. Sokolov, Trans.). Moscow: Finansyi i statistika.
11. Blank, I. A. (2004). *Finansovyy menedzhment* (Vol. 1). Kyiv: Nika, Tsentr.
12. Asselbergh, G. (1999). A Strategic Approach on Organizing Accounts Receivable Management: Some Empirical Evidence. *Journal of Management and Governance*, 3(1), 1–29. Retrieved from <https://link.springer.com/article/10.1023/A:1009926916743> doi: 10.1023/A:1009926916743
13. Hlushko, A. D. (2018). Upravlinnia debitorskoi zaborhovanistiu v systemi zabezpechennia efektyvnoi diialnosti pidpriemstva. *Efektyvna Ekonomika*, (7). Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6464>
14. Druri, K. (2003). *Upravlencheskiy uchet dlya biznes-resheniy*. (V. N. Egorova, Trans.). Moscow: YuNITI-DANA.

Received 2 October 2019
Approved 15 October 2019
Available in Internet 26.12.2019

Цитування згідно ДСТУ 8302:2015

Ощепков О.П., Магденко С.О., Головаченко Л.М., Філіппова К.П. Оцінка управління дебіторською заборгованістю на м'ясопереробних підприємствах України // Економіка харчової промисловості. 2019. Т.11, вип. 4. С.27-34. doi: 10.15673/fe.v11i4.1543

Cite as APA style citation

Oshchepkov, O., Magdenko, S., Holovachenko, L., & Filippova, K. (2019). Assessment of management of receivables at the meat-processing enterprises of Ukraine. *Food Industry Economics*, 11(4), 27-34. doi: 10.15673/fe.v11i4.1543